

ЗМІСТ

Що таке політика?	4
Хто за головного?	8
Що таке правління?	10

Розділ 1. Усі форми правління 13

Як керували суспільствами з часів Стародавніх Афін і Риму до Китаю, у Європі та на початку існування Сполучених Штатів Америки?

Розділ 2. Політичні системи 29

Як насправді працює демократія? Як країни досягають своїх цілей? А як щодо альтернатив: диктатури, комунізму й навіть повної анархії?

Розділ 3. Вибори й голосування 55

Хто може голосувати? Хто не може?
І чи існує цілковито справедливий спосіб підрахунку голосів?

Розділ 4. Політичні зміни 71

Як люди можуть вплинути на державну політику між виборами? А в країнах, де вибори взагалі не відбуваються?

Розділ 5. Політичні ідеології 81

Які вагомі політичні ідеї використовують, щоб вирішити, як керувати державою? У чому полягає відмінність між «лівими» і «правими» в політиці й чому це взагалі важливо? Як визначити, де твоє місце в політичному спектрі?

Розділ 6. Важливі питання

95

Подеколи найбільше важить не те, у чиїх руках влада і яких поглядів дотримуються правителі, а те, що вони насправді роблять для залагодження світових проблем...

Чи існує таке поняття, як права людини?	96
Чи може бути війна виправданою?	98
Чому деякі з країн бідні?	100
Що таке тероризм?	102
Для чого потрібні в'язниці?	104
Що таке «свобода слова»?	106
Як медіа впливають на політику?	108
Що таке міграція?	110
Чи підтримую я фемінізм?	112
Хто несе відповідальність за планету?	114
Корупція нездоланна?	115
Як вести суперечку	116
Навчися дискутувати	118
Що далі?	119
Словничок	120
Покажчик	124
Подяки	128

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Що таке політика?

Зазвичай слово «політика» використовують, коли говорять про те, хто і як керує країною. Але насправді «політика» означає спосіб, у який люди взаємодіють у різних групах — і малих, і великих.

Ось, до прикладу, невеличка група: спортивна команда.

Група має спільні цілі...

...проте не всі можуть порозумітися, як саме досягти цих цілей.

Нам слід тренуватися п'ять разів на тиждень.

Не годиться! Я ще ходжу на музику!

Давайте попросимо мого тата, щоб він нас тренував.

Та ні, краще знайти якогось знаменитого тренера.

Група не завжди може дійти згоди. Проте її членам слід працювати разом, якщо вони хочуть впоратися якнайкраще.

Я хочу грати в напад!

Ні, я хочу!

Мені байдуже, хто де гратиме, головне — перемогти!

Люди в групах вирішують, як найкраще співпрацювати. Ось у цьому і полягає суть політики.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Групи зазвичай знаходять спосіб самоорганізації, тобто визначають, як саме ухвалювати рішення.

Наприклад, можна визначити, що всі організаційні рішення приймає капітан команди.

Я хочу, щоб ви обидва в цьому матчі були захисниками.

Що ж, згоден.

Справедливо.

Так формується **політична система**.

Подеколи люди в групі хочуть змінити систему.

Я хочу й далі бути капітанкою!

Ні, моя черга!

А навіщо нам взагалі капітан?

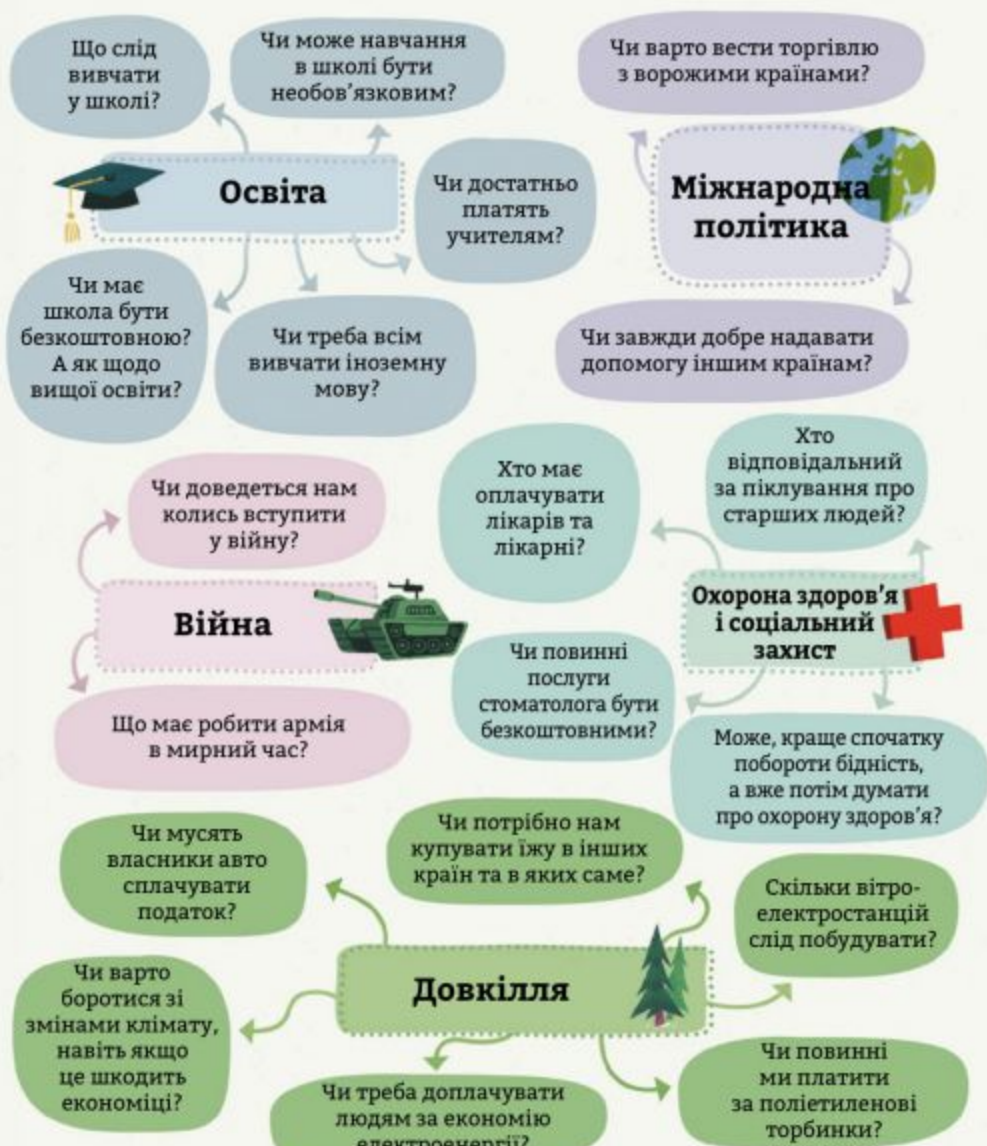
Це також політика.

Такі групи, як спортивна команда, можна назвати **спільнотами**. Велика спільнота, що включає усіх людей на території певної країни або навіть декількох, називається **суспільством**. У суспільстві люди не мають змоги завжди все робити по-своєму. Їм потрібна система, щоб ухвалювати рішення і знаходити порозуміння. Ось чому політична настільки корисна.

[Купити книгу на сайті politika.biz.ua >>>](http://www.politika.biz.ua)

Політика повсюди

Коли люди говорять на політичні теми, вони зазвичай мають на увазі великі суспільства — наприклад, цілі країни. У таких суспільствах слово «політика» стосується ледве не кожного прояву щоденного життя.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Чи треба виплачувати грошову допомогу безробітним?

Чи слід батькам надавати відпустку на час шкільних канікул?

З якого віку дозволено керувати транспортом?

Чи мають діти їздити в автобусах безкоштовно?

Яка зарплатня є справедливою?

Праця

У якому віці слід іти на пенсію?

Транспорт

Чи потрібно нам залучити до роботи людей з інших країн?

Нашому місту потрібен новий аеропорт?

Чи обов'язково надавати шолом, коли їздиш на велосипеді?

Кому дозволено брати позики в банку?

Скільки податків мають платити люди?

Економіка

Як підвищити добробут людей?

У який спосіб найкраще допомогти безхатькам?

Чи не надто дорого винаймати житло?

Чи повинен уряд контролювати, скільки що коштує?

Чи не занадто розшароване наше суспільство?

Житло

Хто відповідатиме за зведення нових будинків?

Чи достатньо у нас житла?

Чи варто дозволити газетам друкувати все, що їм заманеться?

Хто обирає, що показувати по ТБ?

Чи варто поліцейським носити зброю?

Чи справедлива заборона куріння?

Чи мають музеї бути безкоштовними для всіх відвідувачів?

Культура

Чи хочемо ми, щоб до нас приїжджало більше туристів?

Кому слід дозволити одружуватися?

Закон і порядок

Як залучити більше молоді до занять спортом?

Хто вирішує, скільки триватиме ув'язнення?

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Хто за головного?

«Хто за головного» — одне з основних політичних питань у великих суспільствах. Відповідь важлива, адже людина, яка має цей статус, наказує решті, що робити. Не завжди треба робити те, що тобі наказують, проте буває складно сказати «ні» людині, котра має *силу* чи *владу*.

Той, на чиему боці *сила*, може змусити інших до певних вчинків, залякавши.

Якщо людина має *владу*, їй не доводиться змушувати тебе до певних вчинків. Ти вже й так належиш до більшої групи людей, які вирішили: наділений владою представник може вказувати тобі, як діяти.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Кому належить влада?

У справедливих суспільствах керівництву слід мати не лише силу, а й владу та вплив. Політична система працюватиме лише за умови, що більшість людей дійде згоди: очільникам дозволено наказувати всім, що робити.

Подумай про всіх людей, які можуть тобі казати, що потрібно робити. Хто з них дійсно має владу? Як ти думаєш?

Їж обід!

Батьки

Витягни руки з кишень!

Директор школи

Пасуй мені!

Капітан команди

Заплати податки.

Прем'єр-міністр

Лайкни мій статус!

Друзі на Facebook

Руки вгору!

Озброєний грабіжник

Жени сюди свої шкари!

Хуліган

Поглянь на мене!
Поглянь на мене!

Молодші сестричка
і братик

Покажи свої документи!

Поліцейський

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://www.kniga.biz.ua)

Що таке правління?

У таких великих суспільствах, як держави, відповідь на запитання «Хто за головного?» зазвичай дати просто: це правління, або, іншими словами, вища державна влада. Очолювати країну може як одна людина, так і група людей, але практично завжди саме за правлінням лишається останнє слово щодо рішень, як керувати суспільством.

Усі форми правління різні. Наприклад...

До кінця XVIII століття Францією правив **король**. Люди вірили, що влада короля — від Бога.

Я головний,
бо так
сказав Бог.

У Середньовіччі містом Сієна в Італії правила **рада** купців, які змінювалися що два місяці.

Ми багаті. У нас є вплив.

У Стародавній Спарті було **два королі** з різних королівських родин.

Одна голова — добре,
а дві — краще.

Королівством Луба в Центральній Африці правили багато **старійшин і один король**.

Я начальник
над
начальниками.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Щоб наказувати всім, що робити, і впевнитися, що люди виконають твої розпорядження, потрібно мати владу. Але звідки з'являється влада? Вона може базуватися на традиції, на уявленні про її божественне походження, на підтримці народу чи, може, на мудрості...

Щоб отримати владу, слід мати на це вагомі підстави — і ці підстави мусить визнавати більшість людей (якщо не всі) у суспільстві. Керівники, у яких є і влада, і підстави, називаються **легітимним правлінням**.

Демократія не діє!
Люди в моїй країні весь час обирають не тих правителів!
Гр-р-р!

Подеколи люди не сприймають чинне правління як легітимне і прагнуть щось змінити. Тоді вони виходять на протести, вимагають реформ чи розпочинають революцію. А це може призвести до формування нового правління.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>